

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2005

Utbildningsvetenskapliga fakulteten

GÖTEBORGS UNIVERSITET

2006-02-10

Fotografier: Berit Malis Helmersson

Innehåll

DEKANENS FÖRORD	4
GRUNDUTBILDNING	5
FORSKARUTBILDNING	8
INTERNATIONALISERING	10
FORSKNING	12
SAMVERKAN MED OMGIVANDE SAMHÄLLET	15
KVALITETSARBETE	18
JÄMSTÄLLDHET, JÄMLIKHET OCH MÅNGFALD	21
PERSONAL	23
SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE	24
MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING	25
PROJEKT PEDAGOGEN	26
EKONOMI	27
STUDENTERNAS RÄTTIGHETER OCH INFLYTANDE	28
Utbildningsvetenskapliga studentkåren vid Göteborgs universitet (SLUG)	
Bilaga: Publicerade rapporter	

Utbildningsvetenskapliga fakultetens hemsida

<http://www.ped.gu.se/>

Samverkan

se URL: <http://www.ped.gu.se/aktuellt/ipd-strategi/uppdrag.htm> samt

<http://www.ped.gu.se/intranet/uppdrag/index.htm>

Arbetsmiljöarbete

Se www.ped.gu.se/akt/regler/arbetsm.pdf

Se även www.ped.gu.se/internet/arbetsmiljo/index.htm

Använda förkortningar:

AiV	Arbetsvetenskap i väst
AV	Institutionen för arbetsvetenskap
CUL	Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning
GU	Göteborgs universitet
HSV	Högskoleverket
IHu	Institutionen för hushållsvetenskap
IPD	Institutionen för pedagogik och didaktik
MISTRA	Stiftelsen för miljöstrategisk forskning
NAV	Nätverket för arbetslivsutveckling i Västesverige
RUC	Regionalt utvecklingscentra
UFL	Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning
UFN	Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden
UVK	Vetenskapsrådets Utbildningsvetenskapliga kommitté
VR	Vetenskapsrådet

DEKANENS FÖRORD

Ett år i en människas tid kan vara en lång tid, men betraktat i tidens backspegel upplever förmodligen de flesta av oss att tiden bara rusat iväg. Det händer oavbrutet så mycket och information av allehanda slag flödar över oss ideligen. Samtidigt känns det ibland som om ingenting egentligen händer. Saker upprepas och argumenten återanvänds gång efter annan. Kanske är det inte så mycket nytt när allt kommer omkring, trots omvälvande upplevelser?

Generationsväxlingsfrågan kryper allt närmare. Vi är många som är födda i rätt tid, dvs under 1940-talet. Under vilka villkor vi lämnar det aktiva arbetslivet varierar idag stort mellan enskilda människor. Samtidigt som vi fått alltmer generösa möjligheter att stiga av innan 65-årsdagen. Genom delpension och andra former av förtida uttag, har vi formell rätt att förlänga det aktiva arbetslivet med ett par år. Var och en av oss måste självklart ta ställning till sin framtid. Samtidigt har vi behov av ny- och ersättningsrekrytering av yngre välutbildade människor. Det har aldrig funnits så många unga välutbildade och ambitiösa människor som idag. Det handlar till stor del om våra egna barns generation.

Arbetet med Bolognaprocessen började så sakteligen komma igång mot slutet av 2005. Det är min förhoppning att detta arbete intensifierar diskussionen rörande såväl utbildningsformer, som utbildningsinnehåll. Vad skall vi egentligen ha universitetet till?

Högskoleverket (HSV) redovisade sina utvärderingsrapporter av lärarutbildningen, pedagogikämnet respektive av hushållsvetenskap (dvs dietistutbildningen, kostvetenskap och kostekonomi). Granskningsrapporten om lärarutbildningen var osedvanligt kompetent genomförd. Det var en fröjd att läsa den analytiska och välskrivna texten. Om lovord riktas till lärarutbildningsgranskningen, så får pedagogikutvärderingen inte så många pluspoäng. Om alls några. Prefekten för IPD gjorde ihärdiga och envisa försök att få en dialog med HSV i frågan. Då detta skulle visa sig vara stört omöjligt, återstår endast att dra den trista slutsatsen att vi inte hade någon som helst nytta eller glädje av utvärderingen. Expert-

gruppen ägnade sig mer åt organisatoriska frågor än om innehållsfrågor. För oss fundamentala frågor som forskning och forskarutbildning tappade man bort. Det var för vår del närmast ett magnifikt exempel på slöseri med tid och ekonomiska resurser. Även utvärderingen av hushållsvetenskap uppvisade, enligt min mening, vissa brister i problematisering och analys. Dock var det en god sak att få en kvittens på att de aktuella utbildningarna inom hushållsvetenskap håller en god kvalitet. Efter hårt och trögt arbete beviljades IHu av universitetsstyrelsen ett välförtjänt förstärkt grundutbildningsanslag.

Idrottshögskolans framtid har varit föremål för ingående diskussioner. Det har dels handlat om idrottsvetenskaplig ersättning, dels om den framtida lokaliseringen av idrottshallar. Ingen av dessa frågor blev lösta under 2005, och arbetet fortsätter därför med oförminskad intensitet. Göteborg är den svenska idrottens vagg. Med den utgångspunkten är det en smula märkligt hur frågan förhalats. Idrottshögskolan, Göteborgs universitet, för att vara formellt korrekt, leds dels av IPD, dels av en styrgrupp med såväl universitetsinterna, som externa ledamöter. Även IHu har under 2005 berikats med en styrgrupp med utifrån kommande ledamöter. Min erfarenhet som ordförande i dessa två sk styrgrupper, är odelat positiv. Det finns utanför universitet gediget kunniga människor, och som generöst vill bidra med erfarenheter och kompetens. Ny gästlärare/gästprofessor i idrottsvetenskap med inriktning mot ledarskap efter Bengt ”Bengan” Johansson, blev Ulf Karlsson, som lotsat friidrottslandslaget till internationella framgångar.

Till hedersdoktor vid fakulteten 2005 utsågs Solweig Eklund, tidigare förste vice ordförande i Lärarförbundet.

I ett förord till årsberättelsen som denna kan naturligtvis inte den stora flytten till Göteborg lämnas kommentarlös. Det mesta, ja nästan allt, har hittills gått planenligt. Mer om detta i senare avsnitt.

Per-Olof Thång

GRUNDUTBILDNING

De i utbildningsvetenskapliga fakulteten ingående institutionerna har var och en på sitt sätt en lång erfarenhet av att anordna utbildning på högskolenivå. Under de senaste decennierna har ett antal sammanslagningar gjorts, först av mindre högskolor och senare av mindre institutioner till större enheter. Genom nära kontakter med uppdragsgivande myndigheter liksom med avnämarna, har de idag erbjudna utbildningarna en fast förankring i dagens föränderliga samhälle.

Inom fakulteten genomförs följande grundutbildningar:

- Kost- och friskvårdsprogrammet
- Restaurangmanagerprogrammet
- Kostekonomprogrammet med inriktning mot ledarskap
- Idrottsvetenskapligt program
- Specialpedagogisk program
- Magisterprogram i pedagogik med olika inriktningar
- Delar av lärarprogrammet
- Fristående kurser

Tre fjärdedelar utgörs av programstuderande och en fjärdedel av fristående kurser, vilket är ungefär detsamma som föregående år. Cirka 70 procent av nämndens grundutbildning utgörs av lärarutbildning. Utbildningsvetenskap har år 2005 klarat av nämndens uppdrag inom ordinarie grundutbildning och betydligt mer än uppdraget inom lärarutbildningen.

För *Institutionen för pedagogik och didaktik (IPD)* har det ordinarie utbildningsuppdraget under 2005 varit lika stort som under 2004. Lärarstudenterna har i högre grad än beräknat sökt till de inriktningar fakulteten har ansvar för och också funnit utbudet av specialiseringar attraktivt. Vid slutet av året kan konstateras att det totala utbildningsuppdraget ökat något, jämfört med en befarad minskning.

Under året har ett omfattande uppsökande arbete ägt rum beträffande studenter som lämnat den tidigare grundskolläro-utbildningen eller gymnasieläro-utbildningen utan fullgjord examen. Brev skickades ut under våren till cirka 300 studenter med max 40 poäng kvar till examen. 275 av dessa har med hjälp av institutionens studievägledare lagt upp en plan för att slutföra utbildningen. De studenter som saknar sista terminens kurser erbjöds att läsa dessa på hel eller halvfart på distans med början under hösten 2005. Totalt 60 studenter antog detta erbjudande och beräknas vara klara med examen i maj 2006.

Högskoleverkets granskningsrapporter i huvudämnena pedagogik, allmändidaktik, ämnesdidaktik respektive specialpedagogik har presenterats och diskuterats i olika sammanhang. Institutionen har sökt att få till stånd en fortsatt dialog med högskoleverket för ett fördjupat resonemang om rapporternas innehåll och ev. konsekvenser. Högskoleverket har dock inte önskat fortsätta denna dialog som därför tyvärr har avslutats.

För Specialpedagogiska programmet har självvärdering skett under året och högskoleverkets granskningsgrupp besökte institutionen i september. En rapport väntas under första halvan av 2006.

Som ett led i institutionens strävan att utveckla hela akademiska miljöer har ett nytt huvudämne mot kandidat- och magisterexamen, Barn- och ungdomsvetenskap, utvecklats och antagits av institutionsstyrelse och fakultetsnämnd för beslut av rektor. En sammanhållen struktur finns därmed för grundutbildning inom ett kunskapsfält där institutionen länge bedrivit forskning som är väl erkänd både nationellt och internationellt.

Flera omständigheter har gjort det nödvändigt att fundera över vilket kursutbud institutionen ska erbjuda framöver, bl.a. det minskade lärarutbildningsuppdraget, den aviserade Bolognaimplementeringen, samt ev. nya målgrupper i samband med att verksamheten flyttas till Göteborg. En omorientering av kursutbudet har därför påbörjats med utgångspunkt i avnämarperspektiv och omvärldsanalys och med inriktning mot att skapa hela akademiska miljöer där forskning, forskarutbildning, grundutbildning och uppdragsutbildning samverkar.

Slutligen kan nämnas att ett tjugotal utvecklingsprojekt pågått under året för att stimulera undervisningens arbetssätt och arbetsformer kring prioriterade områden: forskningsanknytning, studentinflytande, multimodala examinationsformer samt virtuella miljöer. Kompetensutveckling för lärare har också genomförts bl.a. inom områdena Betyg och bedömning och utökad IT kompetens.

Institutionen för hushållsvetenskap (IHu) har ansvaret för grundutbildningarna i Kostekonomi- respektive Kost- och friskvårdsprogrammen, Programmet för restaurangmanager samt ämnesutbildning inom lärarprogrammet med inriktningarna Hem- och konsumentkunskap respektive Slöjd samt fristående kurser inom ämnesområdet. Dessutom har institutionen medverkat med ca 40 poäng inom Dietistprogrammet, som Sahlgrenska akademien ansvarar för. Fortsatt utveckling av kurser har skett inom det nya dietistprogrammet. IHu svarar för grundläggande utbildning inom kostvetenskap, 35 poäng, samt 5 poäng i "Kommunikation och lärande".

Nuvarande kostekonomiprogram har funnits i mer än 15 år. Det vänder sig till personer som vill arbeta med mat och ekonomi i stora kost- och köksorganisationer, både offentligt och privat. Programmet ger naturvetenskapliga kunskaper om mat och

hälsa under de tre första terminerna varefter kostekonomi med företagsekonomi för storhushåll, ledarskap och administration avslutar utbildningen. Studenterna har kontakt med kommande arbetsliv genom studiepraktik inom utbildningen. De har möjlighet att praktisera inom kommunala köksorganisationer, offentliga och privata restauranger samt inom livsmedelsindustrin. Det finns även några praktikplatser hos andra aktörer inom måltidsindustrin. Kontakterna med handledarna inom ämnesområdet utgör i dagsläget ca 500, men det finns ändå svårigheter att placera studenter på praktik. Det beror på att yrkeslivet har blivit hårt pressat under de senaste åren och handledare inte anser sig ha tid att ta emot studenter i samma utsträckning som förr. F.n. studerar 120 studenter på programmet. Antalet sökande var 450 till 26 platser inför höstterminen.

Hösten 2002 startade Kost- och friskvårdsprogrammet vid institutionen. Programmet inleds med 40 poäng kostvetenskap, som följs av 20 poäng inom kost och hälsa och 20 poäng idrottsvetenskap (i samarbete med Idrottshögskolan, Göteborgs universitet). Studenterna studerar 20 poäng inom friskvård och avslutar med 20 poäng kostvetenskap. Ytterligare tre nya studentgrupper har antagits till Kost och friskvårdsprogrammet. Såväl studenter som handledare har varit överväldigande positiva till denna utbildning.

Sedan starten hösten 2002, har Programmet för restaurangmanager genomgått ett antal förändringar för att bättre svara mot studenternas önskemål och studiegång. Under termin tre har programmet nära samarbete med Företagsekonomiska institutionen vid Handelshögskolan. Ett nätverk av handledare inom restaurang och hotell har byggts upp med vilka IHu har kontinuerlig kontakt. IHu ansvarar för ämnesutbildning och didaktisk utbildning inom lärarprogrammet med specialisering inom både Hem- och konsumentkunskap och Slöjd. Ämnesutbildningen omfattar

minst 60 poäng. Institutionen medverkade även i flera kurser/delkurser inom programmet som seminarieledare respektive som handledare för examensarbeten.

Bärande tankar i inriktningen slöjd är att slöjdande bidrar till människors allsidiga utveckling genom att stimulera deras skapande, manuella och kommunikativa förmåga. Det är manuellt och intellektuellt arbete i förening och medverkar till att utveckla kreativitet, nyfikenhet, ansvarstagande, självständighet samt förmåga att lösa problem.

Institutionen för arbetsvetenskap (AV). Grundutbildningen omfattade under året 15 kurser. Vid sidan av Internationella arbetslivsstudier och Konfliktlösning, vilka går på heltid och omfattar A till D-nivå har ett antal kurser på halv- respektive kvartsfart bedrivits. En av dessa – Social ekonomi – drivs som nätbaserad kurs.

FORSKARUTBILDNING

Kurser i forskarutbildningen är av två slag, dels de obligatoriska som behandlar grundläggande teori och metod, dels valfria. Väsentligt för utbudet av valfria kurser är att de speglar den pågående vetenskapliga verksamheten inom fakulteten. Samtliga forskare/handledare erbjuds därför varje termin att utveckla kurser i olika former.

Fakultetens forskarutbildning är också attraktiv utanför landet. En form av internationellt utbyte som förekommit under året är "gästdoktorander" som kommer som stipendiater under kortare eller längre perioder. Under året har fem stipendiater vistats på institutionen (från vardera Danmark, England, Finland, Holland och Hong Kong).

Under 2005 antogs 19 nya doktorander i fakultetens forskarutbildningar, fyra i respektive pedagogik och ämnesdidaktik, två i arbetsvetenskap och nio i pedagogiskt arbete, kopplat till CUL (Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning).

Under året har 13 doktorander disputerat vid fakulteten. Av dessa är 10 avhandlingar i pedagogik (sju kvinnor och tre män) (varav två föregåtts av licentiatexamen), en i ämnesdidaktik (man) och en i arbetsvetenskap (man). Dessutom har en doktorand från institutionen för vårdpedagogik (Sahlgrenska akademien) avlagt doktors-examen vid fakulteten. Under året har tre licentiatamina avlagts, en i vardera pedagogik, ämnesdidaktik och hushållsvetenskap. För perioden 2002-2005 är antalet examina: Arbetsvetenskap 2, hushållsvetenskap 3, pedagogik 35, ämnesdidaktik 11 och vårdpedagogik 9. Sammantaget för UFN har 60 doktorsexamina avlagts under perioden. Därtill kommer 9 licentiatamina fördelat på 2 i ämnesdidaktik, 5 i pedagogik och 2 i hushålls-

vetenskap. Antalet examina överskrider planen, vilket i första hand beror på att doktorandernas aktivitetsgrad ökat. Den ökade aktivitetsgraden beror delvis på bättre finansiering jämfört med tidigare perioder.

För att bättre informera om och sprida avhandlingarna ges stöd till doktoranderna vid utformningen av pressreleaser. Disputationer vid fakulteten är vanligtvis välbesökta och avhandlingarna uppmärksammas i allmänhet på något sätt, lokalt och/eller nationellt, i massmedia då de ämnen som behandlas ofta har ett betydande intresse för pedagogiskt yrkesverksamma och/eller en bredare allmänhet.

Doktorandernas finansiering utgörs för ca hälften av att man har en anställning inom högskolevärlden. Ungefär en fjärdedel har doktorandtjänst. Övriga doktoranders finansiering kan innebära anställning utom högskolan eller egen finansiering.

Studiestöd i form av anställning som doktorand finansierat av fakultetsanslag uppgick under året till ca 5,3 mkr. Kostnaden för externfinansierade doktorandanställningar uppgick till drygt 3,6 mkr. Ett externfinansierat utbildningsbidrag uppgick till ca 140 tkr.

Arbetsvetenskap, hushållsvetenskap, ämnesdidaktik och pedagogiskt arbete är utpräglat tvär- eller mångvetenskapliga ämnen, vilket delvis också gäller pedagogik. I forskarutbildningen deltar inte sällan doktorander från andra ämnen och våra egna doktorander uppmuntras att söka sig till kurser inom andra fakulteters institutioner då detta är relevant. Ett relativt stort antal doktorander har dessutom bihandledare från andra ämnen inom olika fakulteter och vid olika lärosäten. Några särskilda åtgärder inom fakulteten har inte

upplevts som behövliga i forskarutbildningen mot bakgrund av denna tradition med stor öppenhet utåt och den tvär-/mångvetenskap som finns i de olika ämnen.

Läraryr utbildningsanknuten forskning och forskarutbildning organiseras inom det särskilda organet för läraryr utbildning (UFL). Under året har antagning till forskarskolan i utbildningsvetenskap (CUL) genomförts och tolv doktorander har knutits till utbildningsvetenskapliga fakulteten (8 i pedagogiskt arbete och 4 i ämnesdidaktik). En stor andel av övriga doktorander i pedagogik och ämnesdidaktik arbetar med avhandlingsprojekt med betydelse för läraryr utbildning.

UFN har ett antal år haft en hög effektivitet genom att utbildningstiden för senare antagna har kortats, vilket framgår av disputationens frekvens. Generellt görs bedömningen med utgångspunkt i arbetsmarknadsläget (bl. a. tillgången på forskningsanslag) att det för närvarande inte bör ske en ökning av antalet examinerade i forskarutbildningarna vid fakulteten.

Arbete har dock påbörjats med att formalisera samarbetsformer mellan UFN och mindre högskolor vilkas anställda är doktorander vid fakulteten. Detta förväntas påverka effektiviteten genom säkrare finansiering och genom att olika samarbetspartners i högre grad involveras direkt i utbildningen t ex genom gemensamma kurser. Det största effektivitetsproblemet är bristen på fakultetsmedel. Osäkerheten är stor avseende

- 1) vilka möjligheter som kommer att finnas för intern finansiering av doktorandtjänster,
- 2) långsiktig och stabil finansiering av handledare/lärare i forskarutbildningarna (professorer) och
- 3) finansiering av rekryteringstjänster (bl. a. forskarasistenter och postdoc-stöd).

I samband med omorganisering av fakultetens forskarutbildningar, som träder i kraft 1 januari 2006, pågår diskussioner om hur medel skall frigöras och fördelas för dessa ändamål på institutions- respektive fakultetsnivå.

INTERNATIONALISERING

Vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten finns ett särskilt internationaliseringssekretariat, sedan hösten 2003 bemannat med en koordinator och en administratör. Fakultetens nuvarande internationaliseringspolicy antogs av fakultetsnämnden i juni 2002. Omsatt i praktisk verksamhet omfattar internationaliseringsarbetet såväl skapandet av förutsättningar för och genomförandet av lärar-, student- och forskarutbyten, som fortlöpande information om verksamheten, samt uppföljning, återföring och utvärdering av genomförda aktiviteter.

Arbetet med att ta fram kursplaner på engelska och att erbjuda kurser på engelska har fortsatt under 2005. Detta arbete, som även delvis skett i samarbete med andra fakulteter och institutioner vid Göteborgs universitet (GU), har inneburit att antalet kurser på engelska successivt ökat under perioden. Nya kurser som tagits fram under 2005 är ”Contemporary Adult Education”; ”The Swedish School System in a Comparative Perspective” och ”Inclusive Education: Visions and Realities”, vilka kommer att erbjudas som fristående kurser vid IPD under 2006/07. Sammanlagt finns nu kursplaner för fler än tio kurser på engelska på grundutbildningsnivån vid fakultetens institutioner. Även arbete med att ta fram engelska kurser och program på mastersnivå pågår vid fakultetens institutioner, i ljuset av den pågående Bolognaimplementeringen.

Inkommande NORDPLUS-studenter från Norge, Island och Finland har under 2005 följt delar av det ordinarie kursutbudet vid fakulteten, medan studenter från bl. a. Tyskland, Grekland, Holland, Spanien, Rumänien, Tjeckien, Kina, Japan, Sydafrika, USA och England deltagit i kurser på engelska. Under 2005 studerade 18 utbytesstudenter vid någon av utbildnings-

vetenskapliga fakultetens kurser, medan antalet internationella studenter utanför utbytesprogrammen (’free movers’) uppgick till ca 60. Sammanlagt 12 studenter reste ut inom ramen för programmen Sokrates-Erasmus, NORDPLUS, Linnaeus-Palme eller som stipendiater inom det Sida-finansierade programmet för Minor Field Studies (MFS). Enstaka studenter har utnyttjat de bilaterala avtal som Göteborgs universitet tecknat under perioden för studier vid partneruniversitet utanför Europa. Många studenter ordnar själva sina utlandsstudier (populära resmål är Australien, New Zealand och USA) och faller härigenom utanför statistiken. När det gäller den framtida studentrörligheten finns all anledning att uppmärksamma eventuella konsekvenser av de nyligen presenterade förslagen i Studieavgiftsutredningen, som föreslår att utbildningen för studenter utanför EES-området i framtiden skall finansieras genom avgifter.

Under 2005 har lärarutbyten inom ramen för avtal skett med institutioner i Tyskland, Rumänien, Brasilien, Ghana, Sydafrika och Uruguay. Sju lärare har rest ut medan fakulteten tagit emot fem gästlärare.

Under 2003 startade andra fasen av ett stort europeiskt samarbetsprojekt med titeln ”Tuning Educational Structures in Higher Education in Europe”, med deltagande av fakultetens INT-koordinator. Projektet, som stöds ekonomiskt av EU Commission, kan ses som universitetens svar på utbildningsministrarnas ’Bolognaöverenskommelse’. Avrapporteringen från fas 2 av projektet skedde i november 2005. <http://tuning.unideusto.org/tuningeu> Tuningprojektets tredje fas pågår, och behandlar framför allt Bolognaprocessens Third Cycle (doktorsnivån), samt implementeringen av resultaten från projektets första fem år. Under 2005 har arbetet med

Bolognaimplementeringen intensifierats på alla nivåer inom fakulteten. Fortfarande gäller 1 juli 2007 som officiellt startdatum, men i skrivande stund (jan-06) saknas fortfarande definitiva riksdagsbeslut i frågan, varför planeringsutrymmet är ständigt krympande. Ett växande samarbete mellan universitetets fakulteter och institutioner i Bologna-arbetet har kunnat konstateras under 2005.

Genom att forskningen inom fakulteten har ett livligt internationellt utbyte kommer

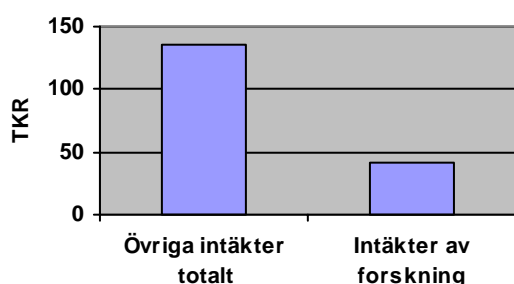
detta också doktoranderna till del. Även i nuvarande kända ekonomiska läge har stöd för doktoranders konferensdeltagande prioriterats bland annat för att detta ger möjligheter att knyta kontakter med forskare/forskarstuderande från andra länder. Ett tjugofemtal doktorander har under året deltagit med presentationer på internationella konferenser med stöd från forskarutbildningarna.

FORSKNING

Inom fakulteten bedrivs vid dess tre institutioner en omfattande forskningsverksamhet. Totalt har bidrag för forskning erhållits om 53 Mkr. Uppdragsverksamheten omfattade under 2005 totalt 44 Mkr varav knappt hälften gick till uppdragsforskning. Under 2005 genomfördes gemensamt fortsatta analyser av fakultetens forskning relativt forskningskompetenser, generationsväxlingar samt förändringar i omvärlden.

Institutionen för pedagogik och didaktik (IPD). Ett sätt att beskriva forskningsverksamheten inom IPD är i ekonomiska termer. Forskningsverksamheten i form av externa anslag utgör en relativt omfattande del av verksamheten vid IPD. I runda tal har det rört sig om 40-50 mkr årligen under senare år, d.v.s. en fjärdedel av IPDs verksamhet i ekonomiska termer. I diagram 1 redovisas andelen intäkter av externa forskningsanslag för 2005.

Diagram 1: Intäkter IPD 2005

Vad gäller forskningsverksamheten i stort vid IPD är institutionen beroende av externa intäkter i mycket stor omfattning. Det innebär att de interna resurserna måste samordnas och utnyttjas på ett mycket klokt och strategiskt sätt. Det innebär också att rekrytering och insatser för meritering och kompetensutveckling måste bedömas ur ett forskningsstrategiskt perspektiv. Forskningsverksamheten under 2005 var mycket framgångsrik mätt

med antalet beviljade forskningsansökningar. Exempelvis var det 43 ansökningar som gick in till Vetenskapsrådet (VR) från IPD varav sju beviljades. Inom VR och dess utbildningsvetenskapliga kommitté (UVK) återtog Göteborg ställningen som det lärosäte som erhöll mest medel från UVK – cirka 15 mkr gick till IPD. Ser man till forskningsfinansiärer är institutionen emellertid alltför beroende av UVK. Skulle denna kommitté läggas ner vore det ytterst olyckligt. IPD behöver utveckla relationer till andra forskningsfinansiärer inom och utanför Europa. Detta måste ses som en huvuduppgift under 2006 och 2007.

Ser man till satsningen på starka forskningsmiljöer förefaller ett antal forskargrupper bli alltmer distinkta inom IPD – delvis som en konsekvens av stödet till forskningsmiljöer och nätverk. Här bör framhållas att en av de få forskargrupper som Göteborg som lärosäte stödde i ansökningar om s.k. Linné-stöd kom från IPD. Denna forskargrupp erhöll först stöd av institutionens strategimedel. Att IPD framstår som en av landets främsta forskningsmiljöer – alla kategorier - är ytterst glädjande.

Forskare och forskargrupper inbjöds under året att ansöka om bidrag för att utveckla starka forskningsmiljöer. Detta byggde på bedömningen att stora och väl integrerade forskningsmiljöer blivit allt viktigare hos forskningsråd och inom olika forskningspolitiska åtgärder. Med hjälp av externa bedömare beviljades ett urval av ansökningar om medel för att utveckla sådana miljöer och att bygga nätverk.

Deltagande i internationella jämförelser är av strategisk vikt. När därför institutionen fick en förfrågan om det fanns intresse av att delta i arbetet med TIMSS 2007 i matematik och naturvetenskap, besvarades den jakande. Detta engagemang gjorde att

institutionen fick delta i båda undersökningarna. Därmed kan synergieffekter erhållas genom att flera forskare engageras i sådan verksamhet. IPD behöver dock också satsa medel för att utveckla dessa effekter.

Institutionen för arbetsvetenskap (AV). Vid institutionen arbetar personer med sin huvudsakliga ämnesbakgrund i historia, företagsekonomi, kulturgeografi, pedagogik, socialt arbete, sociologi, kulturvetarprogrammet, internationella relationer, psykologi samt internationella arbetslivsstudier. Den mång- och tvärvetenskapliga prägel går igen i alla typer av verksamheter vid institutionen. Den ämnesmässiga bredden förstärks av att ett vetenskapligt råd finns i vilket också universitetsämnen från andra fakulteter finns representerade. I rådet finns representanter för teknikämnen genom företrädare för Chalmers tekniska högskola och Arbetslivsinstitutet Väst. Kännetecknande för institutionen är den starka betoningen på internationella perspektiv samt flera internationella samarbeten. Flera forskningsprojekt är internationellt jämförande, framförallt inom arbetsmarknadsområdet. Institutionen samarbetar också med universitet och organisationer i andra länder inom olika EU-projekt.

I stort sett all forskning vid institutionen är organiserad mångvetenskapligt med avseende på att ett flertal forskare från flera ursprungsdiscipliner ryms inom samma projekt. Forskningen vid institutionen kan grovt delas in i rådsfinansierad forskning, EU-finansierad forskning samt forskning som bedrivs av doktorander inom forskarutbildningen. Ytterligare finansiärer utgörs av olika företag och organisationer.

Institutionens forskningsprojekt rör i hög grad svensk och europeisk arbetsmarknad. Här finns även forskningsprojekt som behandlar konflikthantering i arbetslivet. Genusforskningen vid institutionen domi-

nerades tidigare av ett stort projekt om den svenska makteliten. Numera är genus en bärande variabel främst inom ett projekt som finansieras av Vetenskapsrådet om den svenska forskarutbildningen. Genus är likaså av stor vikt vid utarbetandet av institutionens forskningsprogram som har pågått under året. Detta program tar en helhetssyn på relationen arbete-privatliv och det kommer att ligga som utgångspunkt för forskningsprojektansökningar under 2006.

Institutionen för Hushållsvetenskap (IHu). Fyra forskningsområden har utkristalliserats vid institutionen, nämligen: hem- och konsumentkunskap; slöjd; mat och måltider samt resurshushållning i vardagslivet. Nedan följer en beskrivning av projekt som bedrivits under 2005 inom de olika områdena.

INTERGENE är ett forskningsprogram vid Sahlgrenska akademien med syfte att studera INTERaktionen mellan GENetisk sårbarhet och betydelsen av omgivningsfaktorer såsom kostvanor, andra levnadsvanor, genus, psykosocial och fysisk miljö för hjärt-/kärlsjukdom och andra kroniska sjukdomar. En databank med såväl kliniska data som enkätdata från 2001-2004 finns nu tillgänglig för analys. Studiepopulationen är kvinnor och män, i åldern 25-74 år, boende i Västra Götalands län, bestående av patienter med ischemisk hjärtsjukdom samt ett slumpmässigt urval av befolkningen. Institutionen medverkar för närvarande i tvärsnittsstudier kring kostintags- och måltidsmönster.

Industriell ekologi vid KTH har i samarbete med IHu fått i uppdrag av Formas att utveckla ett verktyg där allmänheten själv skall kunna planera sina måltider för att både vara miljöanpassade och näringsriktiga. I verktyget, som finns på Internet under hösten 2005, kan man utifrån en lista på ca 150 olika livsmedel bl.a. få reda på hur stora utsläppen av växthusgaser blir

under produktion och transport för de måltider man tänker tillaga. Idén med verktyget är att utgå från den egna receptboken i hemmet och sedan kunna se hur valet av ingredienser påverkar miljön. Tips på hur man minskar miljöpåverkan ingår.

Den mångdimensionella matkonsumenten. Värderingar och beteende hos konsumenter 55+. Projektet syftar till att öka kunskapen om och förståelsen för 55+ konsumenters synsätt, preferenser och förväntningar på mat och matkonsumtion i relation till socioekonomiska och regionala skillnader, genus och etnicitet. Bakgrunden är den demografiska förändring som pågår, där en ökad andel av befolkningen utgörs av äldre konsumenter. I projektet kommer särskilt fokus att fästas på matens roll i identitets- och relationsskapande, konsumenternas krav på produkter och tjänster, deras förhållningssätt till hälso- och miljöfrågor samt till varumärken och butikskoncept. Projektets resultat förväntas möjliggöra ett butiks- och produktutbud som är bättre anpassat till de skillnader i önskemål som finns mellan olika grupper av äldre matkonsumenter.

Forskningsmedel har beviljats av Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté för ett större forskningsprojekt ”Kommunikation och lärande i slöjdpraktiker”. Projektet kommer att erbjuda en miljö för slöjdforskning som hittills saknats i landet. Slöjd har varit ett undervisningsämne på högskolenivå sedan 1977, men har tills nu inte fått några fasta forskningsresurser vid något lärosäte i Sverige.

Det innebär att en teoretisk plattform kan utvecklas med hjälp av empiriska studier. Slöjdläro- och utbildningarna är i stort behov av att kunna relatera utvecklingen av ämnet till forskning med inriktning mot slöjd- ämnets didaktik.

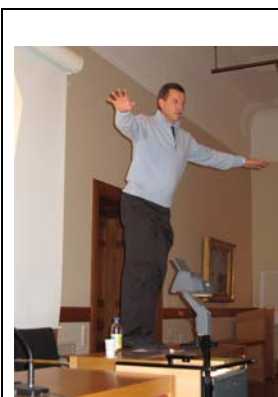
Ett avslutat projekt under året är ”Utveckla och utvärdera effekterna av miljöinformation i storhushåll och grossistledet, E-info”. Utformning av miljöinformationsmärkning är en viktig förutsättning för att utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle. En hel del insatser har riktats mot konsumentledet, men få studier har fokuserat på hur inköpsledet värderar miljöinformation och hur beslutsfattande sker i detta led. Då storhushållen kontrollerar stora varuflöden spelar de en viktig roll för livsmedelssektorns miljöpåverkan. Inköpsprocessen har befunnits vara mycket komplex och inköparna saknar information från andra delar av matförsörjningskedjan än den som ligger närmast. Därför har de svårt att värdera den totala miljöpåverkan deras inköp har.

Nationell utvärdering av svensk grundskola, NU-03, NU-projektet Slöjd. Institutionen har på nytt fått i uppdrag av Skolverket att utvärdera slöjdämnet i svensk grundskola (NU-03). Projektet var i stora delar en repeatstudie av den utvärdering som genomfördes i alla ämnen 1992. Utvärderingen genomfördes under våren 2003 och har avrapporterats i ett flertal rapporter, under 2005 i Ämnesrapport i slöjd (Skolverket, 2005) och i Skolverkets antologi om NU-03.

SAMVERKAN MED OMGIVANDE SAMHÄLLET

Allmänt.

Utbildningsvetenskapliga fakulteten har sedan flera decennier tillbaka en tradition av samverkan med det omgivande samhället. Syftet är att det omgivande samhällets intressenter inom utbildning och lärande i vid mening skall vara integrerade i fakultetens utbildning och forskning. Arbetet bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, presentationer av projekt, utvärderingar, forsknings- och utvecklingsarbete samt uppdragsverksamhet. Uppdragsutbildningen är mycket omfattande och vänder sig i första hand mot den offentliga sektorn. Fakultetens disputationer uppmärksammas både i form av artiklar i massmedia som av att de besökts av ett stort antal intresserade från avnämning-organisationerna.

Olle Åström, Idrottshögskolan, som talade om Ledarskap inom idrott vid Universitetets vecka

Institutionen för arbetsvetenskap. Institutionens medarbetare har omfattande externa kontakter med statliga utredare och näringslivsrepresentanter samt med representanter för regionala och kommunala verksamheter. Via intervjuer med TV, radio och nyhetspress informeras normalt också om institutionens forsknings-, utvärderings- och undervisningsverksamhet. Institutionen anlitas regelbundet av kommuner och andra organisationer för utvärderingsuppdrag. En utvärderargrupp har bildats och gruppen har regelbundna möten där nya och pågående projekt ventileras.

Ett exempel på samverkan om utbildning är Ledningsgruppen för arbetslivsinriktad utbildning (LAU). LAU erbjuder – i nära samarbete med LO, SIF och SACO – grundkurser som utvecklas i samarbete med dessa organisationer. Kurserna genomförs på kvartsfart av de institutioner i olika delar av universitetet, där kompetens inom det efterfrågade området finns. Under 2005 har en sådan kurs genomförts. Institutionen har under året samverkat med Sensus liksom med Vuxenutbildningen i Mölndal vad gäller Kvalificerade yrkesutbildningar. Sammanlagt 6 kurser med totalt cirka 200 deltagare har bedrivits under året. Institutionen har under året givit följande uppdragsutbildningar: Att förebygga och hantera konflikter, Att leda och utveckla i människovårdande organisationer samtHandledning i kooperativt entreprenörskap.

Nätverket Arbetsvetenskap i Väst (AiV) har bytt namn till Nätverket för arbetslivsutveckling i Västsverige (NAV). Visserligen har ledning och administration flyttat från institutionen till Arbetslivsinstitutet men samarbetet kvarstår. Nätverkets uppgift är att utgöra en brygga mellan universitet och högskolor, näringsliv och offentlig sektor i regionen.

Institutionen för hushållsvetenskap. Den tvärvetenskapliga och tillämpade karaktären av IHu:s verksamhet gör att samverkan med det omgivande samhället är stor. Under 2005 har samverkan fortsatt att vara betydande. Lärarna och forskarna har deltagit i centrumbildningar, referensgrupper, konferenser, media, lärarutbyten, mässor, tävlingar, populärvetenskapliga föreläsningar, öppna föreläsningar etc. Institutionen för hushållsvetenskap inbjöd den 16 och 17 juni 2005 till en ämnesövergripande konferens med temat ”Hur kan erfarenheter

från den Nationella Utvärderingen av grundskolan 2003 (NU-03) användas för att utveckla hem- och konsumentkunskap och slöjd?” Från hela landet deltog 200 lärare i konferensen. I övrigt har IHu under 2005 deltagit i Vetenskapsfestivalen.

Institutionen för pedagogik och didaktik. Under 2005 fortsatte arbetet med den externa uppdragsverksamheten utifrån behov och efterfrågan, samt med inplanerat strategiarbete enligt policyn för IPD:s externa uppdragsverksamhet. Nedan följer exempel på det arbete som genomförts.

IPD har under år 2005 fått många nya uppdragsförfrågningar, varit med i upphandlingar och lämnat anbud till kommuner, näringsliv och myndigheter. Flera av uppdragsutbildningarna bedrivs helt eller delvis på distans, via IT-stöd och lärplattform.

Exempel på uppdragsgivare som vi samarbetat med är: kommunernas skolförvaltningar, olika organisationer, Kommunalförbund, Fackförbund, Myndigheten för skolutveckling, Skolverket, Myndigheten för Sveriges Nätuniversitet, stat, landsting, näringsliv, samarbete med andra högskolor och universitet, Regionala utvecklingscentra – RUC, nätverk etc.

Några områden som är efterfrågade för utbildningspolitiska satsningar, kompetensutveckling och externa uppdrag är: De små barnens pedagogik och didaktik – förskoleområdet; Prov, betyg och bedömning, måluppfyllelse i olika ämnen, IUP – individuella utvecklingsplaner etc.; Stress- och konflikthantering; Nätbaserad flexibel utbildning; Vuxnas lärande samt Området breddad rekrytering, etnisk mångfald etc.

De områden som nu är speciellt aktuella och som är långsiktiga bristområden där större satsningar efterfrågas är: Kompetens kring betyg och bedömning - med lite olika innehåll och målgrupper från förskola till högskola och utifrån Bologna-processen;

Läs- och skrivutveckling med olika innehåll och fokus; Hållbar utbildning/hållbar utveckling samt Området breddad rekrytering och hur man hanterar de olika rekryteringsgrupperna i utbildningen, mångfald.

Som ett led i den externa uppdragsverksamhetens strategiarbete, tillsattes i början av september en arbetsgrupp med syfte att arbeta fram riktlinjer och handledning för konferenser och samverkan vid IPD, för att underlätta och samordna detta arbete.

IPD har också samverkat och medverkat med planeringsarbete, administration, föreläsare och utställningar vid ett antal konferenser och nätverksträffar etc. under året. Några exempel: ”LMS Språkdagar 2005” i Skövde den 9 – 10 april, nätverksmöten med Göteborgs universitets externa relationer, samt vid regionala RUC-möten etc.

”Spindeln i Nätet” vid Göteborgs universitet den 21 – 22 april (högskoleadministratörer från hela landet deltog)

Den största konferensen var: ”Mötesplats Göteborg 2005” den 31/10 - 2/11 2005. IPD medverkade med ett 30-tal temaföreläsningar och seminarier och med 24 posterskärmar. Ett 50-tal av våra medarbetare var engagerade i denna konferens.

IPD:s stf prefekt med ansvar för extern uppdragsverksamhet finns med på uppdrag som UFN:s representant i universitetets samverkansnätverk, och som IPD:s representant vid bl. a. RUC-möten och diverse

sammankomster kring samverkan och uppdrag regionalt och nationellt.

Under 2005 har den externa uppdragsverksamheten arbetat med att marknadsföra verksamheten tydligare. Detta har skett via nytt informationsmaterial, bl. a. kring våra kunskapsområden och vad vi kan erbjuda. Annonsering och Nyhetsbrev är också nya satsningar som initierats och förberetts inför vt 06, då Nyhetsbrevet: ”Uppsikten” skall börja sändas ut.

Institutionen har försökt att på ett planmässigt sätt arbeta med omvärldsanalyser och avsätta resurser för arbetet och leda samt samordna verksamheten kring bl. a. ”tredje uppgiften”.

Rektorsutbildningen. Göteborgs universitet har i en överenskommelse med Myndigheten för skolutveckling åtagit sig att anordna den statliga befattningsutbildningen för rektorer i västra Sverige. Överenskommelsen gäller t o m den 31 augusti 2006. En utredning pågår av hur den framtida befattningsutbildningen ska gestaltas och vem som ska bli huvudman för denna.

Rektorsutbildningen som är treårig vänder sig till nyutnämnda rektorer inom samtliga skolformer samt till förskolechefer. Uppagningsområdet är Västra Götaland samt norra Halland vilket motsvarar ca 80 kommuner och kommundelar. Under 2005 har 333 rektorer deltagit i utbildningen som förutom internatveckor och handledning enskilt och i grupp består av arbetsuppgifter för deltagarna vilka de doku-

menterar i digitala portfolios i konferenssystemet Learnloop. I utbildningen är 12 utbildare engagerade på hel- eller deltid och de har olika erfarenhetsbakgrund; rektorer, beteendevetare och forskare.

Förutom befattningsutbildningen har Rektorsutbildningen initierat och medverkat i olika projekt och kompetensutvecklingsinsatser bl. a.: Leda lärande i lag – en utbildning för rektorslag och/eller rektorer med sina arbetslagsledare; Skolor möter skolor – ett utvecklingsprojekt tillsammans med IMTEC i Norge där fyra svenska och fyra norska skolor bl. a. har utvärderat varandra samt Värdebaserat ledarskap – en valbar kurs i universitetets magisterprogram med inriktning mot ledarskap i offentlig verksamhet.

Rektorsutbildningen har i sina kompetensutvecklingsinsatser samverkat med bl. a. IPD, Journalisthögskolan, Förvaltningshögskolan och näringslivet.

Internationella kontakter har skett genom deltagande i europeiska konferenser och genom studiebesök från Frankrike och Vitryssland. Rektorsutbildningen har också medverkat vid utställningar i samband med Nordisk skolledarmässa och Attraktiv skola.

KVALITETSARBETE

Grundläggande för kvalitetsarbetet vid *Institutionen för pedagogik och didaktik* är Göteborgs universitets kvalitetssystem liksom Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämndens kvalitetssystem. En policy för institutionens kvalitetsarbete är att detta ska integreras i all verksamhet. Integrering i verksamheten förutsätter allas delaktighet. Genom integrering i det dagliga arbetet blir kvalitetsarbetet ett förhållningssätt – inte något pålagt utifrån. Institutionen strävar efter att befärma framväxten av en sådan integrerad kvalitetskultur som i sin tur kan påverka arbetsmiljö och trivsel för alla medarbetare och studenter.

En särskild satsning på studentinflytande har gjorts under hösten 2005, då en person, projektanställd för att kvalitetssäkra system för studenters perspektiv i olika beslut och verksamheter. Strategiarbetet har bl.a. inneburit att vissa riktlinjer framtagits som konkretiserar universitetets regelverk. Vidare har rutiner utarbetats i syfte att utveckla en enhetlig praxis vid institutionen kring frågor som har betydelse för såväl studenters likabehandling som medarbetares arbetsmiljö. Ett övergripande kvalitetsprogram för grundutbildningen har utvecklats och antagits av styrelsen under våren 2005. Detta skall nu börja genomföras. För att detta ska ses som en naturlig del av verksamheten krävs extraordinära åtgärder som företrädesvis GRUK (Grundutbildningskommittén) ansvarar för. Särskilda satsningar pågår för att utveckla en utvärderingskultur där möjlighet finns att jämföra kurser med varandra utan att begränsa variationen av utvärderingsmetoder.

Institutionens examinationskultur fortsätter att problematiseras och relateras till regelverk, kursplanetexter, likabehandling och arbetsmiljöfrågor. Under hösten har institutionen stått inför ett revideringsarbete av kursplaner, dels i enlighet med de nya rikt-

linjer UFL har beslutat för lärarutbildningens kursplaner, dels som ett led i Bolognaimplementeringen. I detta sammanhang kommer också en översyn att göras av institutionens rutiner i samband med kursplanehanteringen.

Forskningsanknytningen av grundutbildningen är en central del i utvecklingen mot hela akademiska miljöer. Ett antal åtgärder för att stärka denna har påbörjats under strategiarbetets tidigare faser, t.ex. en inventering av hur examensarbetet i lärarutbildningen ska få en närmare knytning till institutionens forskargrupper, en gemensam prislapp för adjunkter, lektorer och professorer i syfte att stimulera medverkan av disputerade i undervisningen samt en inventering bland professorerna beträffande deras möjligheter och intresse av att ta en mera aktiv del i grundutbildningen. Det fortsatta arbetet kommer att koncentreras till kursplaneutveckling där aktiv samverkan med forskargrupper och kollegier initieras.

Styrelsen framhåller i strategidokumentet för perioden att institutionen ska verka för samverkan med andra institutioner, högskolor i Sverige och andra länder samt med det omgivande samhället. Flera samverkansprojekt är på gång både inom landet och med andra länder. Kompetenser som inte finns vid den egna högskolan kan på så sätt komma studenterna till godo i kurser och program.

I samband med utveckling av riktlinjer och gemensamma rutiner inom institutionen har också samverkan mellan olika personalkategorier aktualiserats. Den förnyade grundutbildningsorganisationen har medverkat till ett närmare samarbete mellan studierektor, ekonom, kursadministratör och studievägledare, liksom med de kursledare som har uppdrag inom respektive studierektorsområde. Att fortsätta utveckla

samsyn i gemensamma frågor är en väsentlig del av kvalitetssäkringen i verksamheten. Det är därför angeläget att finna former för dialog och kommunikation mellan dessa olika personalkategorier så att allas kompetens kan tillvaratas.

Det finns också ett behov av att utveckla nya arenor för samverkan mellan grundutbildning, forskning och uppdragsutbildning och framöver också med institutionens forskarutbildning. Institutionens ledningsgrupp och ställföreträdande prefekter arbetar systematisk med detta.

Institutionen för arbetsvetenskap

Under våren utvärderades institutionen av Högskoleverket. Utvärderingen omfattade de båda heltidskurserna samt forskarutbildningen.

Institutionen för hushållsvetenskap har tillsatt en kvalitetsutvecklingsgrupp vars uppgift har varit att genomföra kontinuerlig verksamhetsvärdering. Gruppen har arbetat med riktlinjer för utvärdering av delkurser, kurser och utbildningsprogram. Syftet har varit att göra utvärderingen till ett verksamt led i kvalitetsutvecklingen och skapa öppenhet och debatt inom och mellan utbildningarna för att medvetandegöra och säkerställa kvalitet och progression. Kursutvärderingar har diskuterats fortlöpande. Skriftliga och/eller muntliga former för utvärdering har tillämpats beroende på syftet och ämnets art.

Under 2004/05 har IHu varit föremål för Högskoleverkets (HSV) externa utvärdering. HSV:s utvärderingsrapport 2005:7 R (www.hsv.se) publicerades i februari 2005 och en återföringskonferens hölls på Högskoleverket i september. I rapporten redovisas resultatet av följande relevanta områden för IHu; dietistutbildning (i vilken IHu bidrar med 40 poäng kostvetenskap) hushållsvetenskap, kostvetenskap och kostekonomi. Högskoleverket fann att

grund- och forskarutbildningen i dessa ämnen uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning och ifrågasätter därför inte examensrätten. HSV anser att ämnena successivt har genomgått en framgångsrik akademisering. För IHu:s del konstaterar man att hushållsvetenskap, kostvetenskap och kostekonomi har olika förutsättningar. Förhållandevis goda är förutsättningarna för hushållsvetenskap vad gäller disputerade lärare och deras forskningsutrymme. Inom kostvetenskap finns ingen professor och lärarnas forskningsverksamhet är låg. Inom ämnet kostekonomi saknas disputerade lärare helt. HSV anser att pedagogiken i undervisningen är genomtänkt och att genusperspektivet uppmärksammas systematiskt.

HSV framhåller vidare att den dåliga ekonomin med det långvariga underskottet är den främsta utmaningen, men också att lärarsituationen är kritisk då ett generationsskifte närmar sig. De efterlyser vidare bättre omvärldsanalyser, speciellt för IHu:s nya utbildningar och tydligare information om profil och innehåll i huvudämnena. HSV har uppmärksammat den högre andelen manliga studenter för IHu:s nya utbildningar men efterlyser samtidigt konkreta åtgärder för att åtgärda den sneda könsfördelningen för lärare och studenter.

Forskarutbildningarna. Ett väsentligt verktyg för kvalitetssäkringen i forskarutbildningen är det sätt på vilket doktoranderna antas, introduceras till utbildningen och följs upp under utbildningens gång. Under ett par decennier har en modell utvecklats där en grupp doktorander (c:a 10) antas samtidigt och gemensamt genomgår introduktionskurs under första terminen. Detta bidrar till att ge de nyantagna ett sammanhang och en identitet som doktorander. Under 2005 har en sådan introduktionskurs givits under vårterminen. Administrativt stöd på fakultetsnivå (1,75 tjänster inklusive studierektor) där doktoranderna vet vem de skall vända sig till med

olika typer av frågor har också bidragit till kvalitetsbefrämjande tydlighet i forskarutbildningen.

Fakulteten har en modell för handledarutbildning. Den bygger idealt på deltagande i universitetets gemensamma handledarutbildning i ett första steg följt av interna seminarier där deltagarna själva utformar innehållet efter aktuella behov. Doktoranderna inom fakulteten har normalt en eller två biträdande handledare utöver huvudhandledaren. Detta system bidrar till att även relativt nydisputerade kan "skolas in" i handledarfunktionen på ett bra sätt. Om möjligt skall deltagarna i handledarseminariet parallellt ha möjlighet att fungera som biträdande handledare. Det för närvarande stora antalet examinerade och den jämförelsevis låga antagningsfrekvensen till forskarutbildningarna innebär dock att det inte är möjligt att ge alla disputerade uppdrag som handledare/

biträdande handledare. Under året har en omorganisation av forskarutbildningen beslutats och genomförandet förberetts. Handledarutbildningen i nuvarande form har därför trappats ner.

Rektorsutbildningen. För att försöka verka som en lärande organisation har internt kvalitetsarbete skett i olika former under året. Förutom gemensamma träffar med alla utbildarna då aktuella teman behandlas och planering görs har utbildarna även arbetat i projektgrupper för att utveckla utbildningens innehåll i ett antal kunskapsområden. Vidare har utbildarna ansvarat för handledning av varandra för att lyfta fram frågor som har med utbildarrollen att göra. Utbildarna har dessutom ansvarat för litteraturseminarier för att diskutera gemensamt lästa böcker som används eller kan tänkas användas i utbildningen.

JÄMSTÄLLDHET, JÄMLIKHET OCH MÅNGFALD

Fakulteten har sedan ett par år en gemensam kommitté för jämställdhet, jämlikhet och mångfald.

Jämställdhet. Könsfördelningen på fakultetens grundutbildningar är oförändrad. De åtgärder som under året vidtagits är utvidgad information om utbildningarna på gymnasieskolor i regionen. Fakulteten tvingas dock konstatera att valet av utbildning starkt styrs av möjligheten att identifiera sig med lärare på utbildningarna och tidigare studentgrupper. Om gymnasisterna uppfattar att en utbildning attraherar både kvinnor och män, och att det kommande yrket ger kvinnor och män lika möjligheter till utveckling söker både män och kvinnor till denna utbildning. Detta gäller t.ex. kost- och friskvårdsprogrammet och restaurangmanagerprogrammet i vilka både kvinnor och män återfinns bland lärare och studenter, om än inte till lika delar. Programmen präglas av den gängse bilden av högre utbildning, nämligen att kvinnor dominerar på de flesta grundutbildningar, utom inom det tekniska området. När det gäller antagning till lärarutbildning ansvarar UFL för denna och det kan bara konstateras att de flesta blivande lärare för de tidigare åldrarna är kvinnor, medan fördelningen är mer jämn när det gäller lärare för de senare åldrarna och gymnasiet.

I antagningen till forskarutbildningen är konkurrensen och kvaliteten vad gäller underlagen till ansökan helt avgörande. Det visar sig i praktiken att fler kvinnor än män både söker till och antas till forskarutbildningarna vid fakulteten.

Bland personalen är kvinnorna i majoritet, vilket återspeglar situationen inom utbildningarna, medan däremot andelen kvinnliga professorer är lågt. Förhoppningarna är stora på att nästa generations professorer kommer att vara kvinnor, eftersom många

kvinnor de senaste åren antagits som oavlönade docenter vid fakulteten.

Jämlikhet och mångfald. Arbetet under året har inriktats på information om universitetets uppdrag att inkludera frågor om jämlikhet och mångfald i kursplaner och styrdokument. Eftersom området är stort har insatserna varit mer sporadiska än systematiska. Fakultetens utbildningar attraherar många sökande med en icke-akademisk bakgrund, vilket ställer stora krav på lärare och administrativ personal. De högskolepedagogiska frågorna kretsar kring mötet med studenter som är studieovana och mer inriktade på kommande yrkesverksamhet än på vägen dit. Det finns en beredskap och kompetens att arbeta med frågor om mångkultur och kulturmöten i utbildningarna även om den kanske är alltför begränsad i relation till behoven.

Arbetet med ökad jämlikhet och mångfald bland personalen har fått stå tillbaka detta år, men fakulteten avser att intensifiera detta arbete i framtiden. Fakulteten saknar goda förebilder och exempel för att kunna arbeta med frågorna, både inom universitetet och nationellt.

Institutionens för pedagogik och didaktik nuvarande jämställdhetsgrupp utsågs i slutet av vårterminen 2005. De senaste åren har institutionen inte haft en egen jämställdhetsgrupp, utan jämställdhetsarbetet har skett gemensamt med övriga institutioner inom fakulteten. Därmed har institutionen inte heller haft någon egen jämställdhetsplan. Gruppen har framför allt haft som uppdrag att framställa en plan, som skall utgå från de övergripande mål som fastslagits i den centrala jämställdhetsplanen för Göteborgs universitet. Största delen av gruppens arbete har därför ägnats åt att ta fram en sådan. Som underlag för detta arbete har gruppen genomfört en kartläggning av de jämställdhetsåtgär-

der som vidtagits vid institutionen under den senaste tiden. Den har behandlat dels frågor som rör institutionen som arbetsplats för anställda och studenter, dels frågor om i vad mån genusperspektiv och jämställdhetsaspekter ingår som inslag i undervisningen på institutionen.

Institutionen för hushållsvetenskap inkluderar arbete med jämställdhet med frågor om jämlikhet och mångfald. Institutionens ombud deltar som tidigare år i fakultetens kommitté för jämställdhet, jämställdhet och mångfald vars uppgift är att bevaka frågorna, följa utvecklingen centralt och att ta fram handlingsplaner på området. Personalen utgörs av 83 procent kvinnor och 17 procent män. Under våren 2005 genomfördes en kortare seminarierörande kön och organisation, för att stärka kunskapen om genusrelaterade frågor bland personalen.

I grundutbildningen är fördelningen 84 procent kvinnor och 16 procent män, vilket speglar likartad sammansättning bland studenterna som bland de anställda. För en jämnare fördelning av kvinnor och män bland de studerande föreslås att varje ämnesgrupp aktivt diskuterar förslag som kan nyttjas i marknadsföringen av institutionen. Föreläsning och litteraturseminarium ingår i den introducerande vetenskapliga metodkursen om genus och jämställdhet i samhället. Dessutom aktualiseras genus fortlöpande i samtliga kurser via kursens innehåll och litteratur.

Institutionen för arbetsvetenskap. Numerärt är institutionen relativt jämställd då det gäller medarbetare (10 kvinnor och 13 män). Både bland studenter och doktorander är det däremot en övervikt av kvinnor. Vid institutionen bedrivs ett kvalitativt jämställdhetsarbete som ett led i ett Vinnova-finansierat projekt: "Jämställdhet inifrån". Inom projektet arbetar fyra av institutionens medarbetare. Merparten av arbetet är riktat ut mot näringsliv och orga-

nisationer men projektet bedrivs även inom institutionen. Inledande dialogsamtal tjänar som grund för kartläggning av "jämställdhetsklimatet". Ett antal "förändringslaboratorier" organiseras därefter där institutionens anställda medarbetare deltar. Syftet med projektet är att öka medvetenheten om genus och om de villkor som är förknippade med normerande föreställningar om kön. Detta kvalitativa arbete ska därefter integreras i det mera kortsiktiga som är knutet till jämställdhetsplanen.

Fakultetens *forskarutbildningar* är även under 2005 starkt könsmissigt snedfördelade med c:a tre fjärdedelar kvinnor och en fjärdedel män. Inga systematiska åtgärder har vidtagits för att rekrytera fler män. Grundutbildningarna är starkt kvinnodominerade vilket betyder att forskarutbildningens kvinnodominans speglar den underliggande nivån. Dessutom har en betydande andel av doktoranderna liksom de sökande till forskarutbildning en bakomliggande yrkeserfarenhet från starkt kvinnodominerade områden, främst lärare. För det andra är gruppen professorer ännu mycket starkt mansdominerad vid fakulteten och behöver tillskott av kvinnor. Olika numerära jämställdhetsmål kommer därför i konflikt inom fakulteten. Könsfördelningen vid antagning till forskarutbildning bevakas rutinmässigt med avseende på jämställdhetsaspekten främst mot kriteriet att fördelningen bland antagna någorlunda speglar fördelningen bland sökande.

PERSONAL

Under året har ca 440 personer varit anställda inom fakulteten. Av dessa var 67 procent kvinnor. I samtliga befattningskategorier är kvinnor överrepresenterade förutom inom gruppen professorer där de endast utgör 29 procent. Av lektorerna är 62 procent kvinnor och bland adjunkterna 70 procent. Bland administrativ personal är 82 procent kvinnor.

Även för år 2005 redovisas stort antal anställda i de högre åldersintervallen. Det har visat sig mindre lätt att vid rekrytering särbehandla yngre sökande. Nämndens största institution (IPD) har gått in i en starkt växande generationsväxlingsfas. Antalet personer som fyller 65 år under de kommande sex åren är 98 till antalet. Mot denna bakgrund pågår ett intensivt arbete kring en strategisk långsiktig rekrytering. Parallellt rekryteras tidsbegränsad personal samtidigt som yngre medarbetare ges större utrymme för kompetensutveckling i sina anställningar.

Under året har en universitetslektor befordrats till professor. Tre universitetsadjunkter har befordrats till universitetslektorer.

Sjukfrånvaron har under året varit fortsatt hög jämfört med förhållandet inom övriga fakulteter. En orsak kan vara den relativt höga ålderstrukturen. För att minska antalet sjukskrivningar uppmuntras anställda bl.a. till friskvårdsinsatser.

Ett exempel som kan föras fram är att IPD under det gångna året har avsatt strategiska medel för kompetensutveckling av institutionens personal. Kompetensutvecklingen skall knyta an till IPD's strategiarbete som arbetats fram under åren 2003-2005. Sammantaget fördelades 2,75 miljoner kronor, varav 2,35 miljoner anslogs till akademisk meritering. Dessutom planeras ytterligare medel att fördelas till kollektiv kompetensutveckling kring prioriterade områden såsom; Betyg och bedömning; Likabehandlingsfrågor; IT-kompetens samt Kursledarkompetens, riktlinjer och regelverk. För docentmeritering kommer 600.000 kronor att fördelas till 12 stöd.

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet inom Utbildningsvetenskapliga fakultetens arbetsområde är beslutad av fakultetsnämnden 2005-06-07. Handlingsplanen ger styrning i arbetet med att kartlägga det systematiska arbetsmiljöarbetet bl.a. med hänvisning till arbetsmiljölagen respektive arbetsmiljöförordningen. Dessutom ges anvisningar för genomförande av arbetsmiljöronder, egenkontroll, introduktion av nyanställda m.m. Arbetsmiljöronder genomförs minst en gång per år. Protokoll förs och uppföljning sker av att brister har åtgärdats. Det finns även en för fakulteten gemensam Beredskapsplan för krishantering respektive Brandföreskrifter. Institutionerna utarbetar även handlingsplaner. Samtliga handlingsplaner revideras årligen. I dekanbeslut fördelas uppgifter enligt rektors uppgiftsfördelning till prefekterna vid institutionerna, samt till chef/föreståndare för övriga enheter. Vidarefördelning får i särskilda fall ske.

Anställda, arbetsmiljöombud och studenter medverkar genom att uppmanas till aktiva observationer över risker och vilka åtgär-

der som måste genomföras. I och med flytten till Göteborg under sommaren 2006 kommer de nya arbetsplatserna att arbetsmiljösäkras. Varje medarbetare uppmanas vara observant på eventuella brister.

Riskbedömning görs vid arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal. Det finns skriftliga instruktioner för laborationssalar. Inom slöjdläroverutbildningarna finns risk för dammrelaterade sjukdomar vid lång exponering i verkstäder trots utsug; risk för kroppsskada vid arbete med maskiner trots skyddsåtgärder; risk för skador i samband med frätande kemikalier vid metallslöjd trots skyddsåtgärder samt risk för brand vid hantering av brandfarliga ämnen trots att föreskrifter följs. Vid kemiundervisning finns risk för skador i samband med hantering av brandfarliga och vådliga ämnen. Vid matlagningslaborationer finns risk för bränn-, skär- och halkskador. Viss verksamhet inom fakulteten är decentraliserad. För denna kan följande riskbedömningen anges: Resor i samband med internatkurser och besök i kommunerna samt Datorarbete, t ex musarm, ont i nacke och rygg.

MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Fakulteten miljöcertifierades i slutet av året enligt ISO 14001:2004, EMAS. I revisionsrapporten framhölls personalens engagemang i miljöfrågor, fakultetens kreativa handlingsplan där den egna produkten, dvs. forskning och utbildning, har en framträdande roll och också det interna miljöarbetet med bl. a. kemikalie- och avfallshantering som fick bra betyg.

En webbaserad Miljöhandbok har upprättats och där finns beslut och dokument samlade som styr fakultetens systematiska miljöarbete.

Det sedan ett par år tillbaka väl genomtänkta arbetet med källsortering inom Pedagogien fortsätter. Arbetsrum liksom undervisningslokaler och gemensamma utrymmen har försetts med källsorteringskär. Källsortering har införts på Rektorsutbildningen och Institutionen för Arbetsvetenskap.

Under året har två personer på fakulteten utsetts till månadens Miljöprofil på Göteborgs universitet, Professor Helena Shanahan, IHu och fakultetens miljösamordnare Barbro Bejke.

Trafikkontoret i Göteborg har under hösten genomfört en resvaneundersökning bland personal och studenter på Pedagogien. Detta med anledning av att verksamheten på Pedagogien flyttar till Göteborg sommaren 2006. Resultat från undersökningen har ännu ej presenterats.

PROJEKT PEDAGOGEN

Planeringen inför flytten av verksamheten vid Pedagogen i Mölndal till centrala Göteborg sommaren 2006 har fortlöpt planenligt. Inga större missöden har inträffat vid ombyggnationer av de båda fastigheterna från 1800-talets andra hälft samt de två nybyggnationerna. Det interna arbetet inför flyttningen har så här långt avlöp enligt plan. Det är, som lätt inses, ett utomordentligt omfattande arbete att flytta cirka 40 000 m² vilket kräver en väl genomtänkt logistik.

Arbetet med den konstnärliga utsmyckningen har dessvärre inte löpt helt störningsfritt och det är ännu högst oklart om ens någon del av den planerade konstnärliga utsmyckningen, finansierad av Statens Konstråd, kommer att vara på plats sommaren 2006.

Under 2005 påbörjades även planeringen av olika aktiviteter under det första verksamhetsåret. Det handlar om konferenser, uppdragsutbildningar etc. och där även husens såväl som verksamhetens dynamiska historia kommer att presenteras, liksom byggprocessens intensiva förlopp. Planeringen av invigningen påbörjades i

samverkan mellan Göteborgs kommun, HIGAB, Göteborgs universitet och Utbildningsvetenskapliga fakulteten.

Som ett led i informationen till allmänheten genomfördes en föreläsning under Universitetets vecka och där universitetets tidigare prorektor professor emeritus Martin Fritz medverkande tillsammans med HIGABs tekniske chef Jan-Åke Johansson och dekanus Per-Olof Thång.

Gruppen som under sommaren 2005 påbörjade utrensningen av "Gamla Pedagogen"

EKONOMI

Det slutliga resultatet i bokslutet blev ett överskott på 4,5 mkr. Tilldelningen för medverkan inom lärarprogrammet blev betydligt större än vad uppdraget var. Sent under året kom således ytterligare ersättning för dessa studenter med 11,4 mkr. Det ordinarie uppdraget inom grundutbildningen och nätuniversitetet uppfylldes. Prestationsgraden för det ordinarie uppdraget blev 98 % och för nätuniversitetet 79 %.

Fakulteten disponerar idag ett eget kapital om 37 mkr. Åldersstrukturen inom fakulteten är hög, en stor del av de anställda går inom några år i pension. Det egna kapitalet

är planerat att kunna användas för insatser i samband med generationsväxling. Nya anställningar behöver tillsättas och befintlig yngre personal behöver erbjudas kompetensutveckling för att hög kompetens fortsatt skall kunna bibehållas. Fakulteten kommer också att använda sitt eget kapital i samband med flytten till Göteborg då kostnader för hyror och avskrivningar ökar.

Forskningsverksamhetens omslutning är konstant inom utbildningsvetenskapliga fakulteten. Extern finansierad verksamhet i form av uppdrag eller bidrag uppgår till 97 mkr för år 2005.

STUDENTERNAS RÄTTIGHETER OCH INFLYTANDE

Regelsamling för studier vid Göteborgs Universitet gäller gemensamt inom hela universitetet. Den utgör grunden för strävan inom fakulteten att studenters rättigheter och inflytande skall beaktas. Studenterna erbjuds att delta med representanter i fakultets nämnder och kommittéer. Det sedan ett par år tillbaka pågående planeringsarbetet inför fakultetens flyttning till Göteborg har inneburit att vissa kommittéer även detta år genomfört extra många sammanträden.

Studenters perspektiv och delaktighet har på olika sätt uppmärksammats vid *institutionen för pedagogik och didaktik* under året och strategiska satsningar har genomförts. I februari antogs en Policy och handlingsplan för studentinflytande, där institutionens samverkan med studenter och studentkår konkretiseras. Under höstterminen anställdes en student med särskilt uppdrag att uppmärksamma på möjligheter att utveckla studentmedverkan och studentinflytande i olika delar av verksamheten. Strategiska medel har avsatts för ett tjugotal projekt med syfte att utveckla kvaliteten i undervisningen. Studenter har engagerats i samtliga projekt så att former för medinflytande och delaktighet i utbildningen har kunnat prövas.

Medel har också avsatts för följande undersökningar som syftar till att ge underlag för kommande åtgärder när det gäller att stärka kontaktytor, samverkan och medinflytande:

- En besöksenkät vid studerandeservice där frågor om servicegrad, bemötande m.m. besvarats av ett 100-tal studenter.
- En undersökning ur student-perspektiv av undervisningens kvalitet och image vid institutionen
- En undersökning av studenternas uppfattning om likabehandling i utbildningen.

Regelbundna lunchmöten med studentkårens presidium har ägt rum under året. Tillämpning av regelsamlingen har diskuterats, liksom förenklade rutiner i samband med kåravgiftskontroll m.m.

Institutionen för hushållsvetenskap har informerat studenter vid introduktionen liksom lärarna om de rättigheter och skyldigheter som studenterna har. Vissa av rättigheterna är införda i kursplanerna. Representanter för studenterna har deltagit i arbetsgrupper som direkt berör programmen.

Utbildningsvetenskapliga fakulteten

SLUGs kommentarer till verksamheten år 2005

Utbildningsvetenskapliga studentkåren, SLUG, ser tillbaka på ett händelserikt år på den utbildningsvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet. Fakulteten har många olika beredande och beslutande organ där studenter bör ingå. Det har varit svårt för oss som studentkår att fylla våra platser, bland annat för att få studenter finns på plats mer än någon termin i taget.

Stämningen och bemötandet av oss studentrepresentanter har alltid varit gott. De AU-möten som genomförs är bra för studenternas möjlighet till insyn och påverkan och våra kommentarer tas på allvar. Samtidigt upplever vi att vårt mandat aldrig riktigt blir lika påtagligt som övriga representanters. Vi sitter kortare perioder och, undantaget de som är arvoderade av studentkåren, vi har heltidssysselsättning i och med våra studier. Ersättning för möten är bra men räcker inte riktigt till. Vi tror att engagemanget skulle kunna öka om de olika nämndernas ansvariga personer blev bättre på att informera studenterna om gruppernas arbetsätt och funktion. Ett välfungerande studentinflytande är också universitetets angelägenhet. Under året uppkom problem för studentrepresentanterna att få handlingar till möten i tid. Vi vet inte vilka insatser som har gjorts, men konstaterar att det nu fungerar bra.

Under våren diskuterades i nämnden en förnyad handlingsplan för studentinflytande, något som verkar ha försvunnit efter sommaruppehållet. Vi tror att detta kan bero på brister i studentkårens organisation men vill åter påpeka att det också är universitetets angelägenhet.

Flytten från Mölndal till centrala Göteborg har varit prioriterad under året och är högt önskad av studenterna. Det är dock svårt att få bra information. Mycket information finns och många rykten går, men vad är det som stämmer? Vad gäller och vem bestämmer?

En av studentkårens stora frågor under året har varit prefektstyret vid Institutionen för Hushållsvetenskap, IHu. Studentkåren SLUG har fattat principbeslut om att vi är emot prefektstyre som styrelseform för institutioner. Vi förstår att det kan behövas som ett tillfälligt nödvändigt ont, men skulle önska en tydlig sluttid för denna period, något vi inte har fått.

Vi ser fram emot 2006 med alla de utmaningar det nya året innebär. Vi hoppas att den nya centrala placeringen ska underlätta för studenter på alla nivåer att ta mer aktiv del av möjligheterna att påverka sin utbildning.

Maxim Fris
SLUG vice ordförande
Studentrepresentant i UFN

Sofia Karlsson
SLUG Vice ordförande
Studentrepresentant i UFN

DISPUTATIONER OCH LICENTIATUPPSATSER 2005

Förteckning över samtliga disputationer och licentiatuppsatser som har ägt rum vid fakulteten under 2005:

DISPUTATIONER:

Andersson, Curt, AV, Ångest i organisationen. Mötet mellan konsult och organisation. 2005-10-21

Angervall, Petra, IPD, Jämställdhetsarbetets pedagogik. Dilemman och paradoxer i arbetet med jämställdhet på ett företag och ett universitet. 2005-05-27

Grundén, Ingrid, IPD, Att återerövra kroppen. En studie av livet efter en ryggmärgsskada. 2005-04-08

Gustafsson, Karin och Mellgren Elisabeth, IPD, Barns skriftspråkande – att bli en skrivande och läsande person. 2005-05-13

Haglund, Björn, IPD, Traditioner i möte. En kvalitativ studie av fritidspedagogers arbete med samlingar i skolan. 2005-01-28

Lindgren, Bengt, IPD, Bild och vetande. Om grunderna för bild och kunskapsfält. 2005-05-20

Magnusson, Lennart, IPD, Designing a responsive support for family carers of frail older people using ICT. 2005-05-25

Mårdsjö, Ann-Charlotte, IPD, Lärandets skiftande innebörder – uttryckta av förskollärare i vidareutbildning. 2005-02-11

Nielsen, Cecilia, IPD, Mellan fakticitet och projekt. Läs- och skrivsvårigheter och strävan att övervinna dem. 2005-09-16

Nilsson, Gunnar, IPD, Att äga π . 2005-05-13

Wulff, Ulrika, IPD, Characteristics and varieties of poor readers. 2005-09-02

LICENTIATUPPSATSER:

Erlandson, Peter, IPD, Reflektionens slut? 2005-09-12

Rand, Birgitta, IPD, NOT-projektet, tankegångar i Agenda 21s anda? En studie av texter ur ett feministiskt könsperspektiv. 2005-06-17

**Rapporter, böcker, artiklar, konferensbidrag o dyl (i urval)
producerade 2005 av
forskare/lärare vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten**

Andersson, Björn & Bach, Frank. (2004). *On designing and evaluating teaching sequences taking geometrical optics as an example* (p 196-218). Science Education.

Andreasson, Ingela, Heimersson, Marie & Persson, Bengt (2005). *Elever som behöver stöd men får för lite*. Myndigheten för Skolutveckling. Rapport nr 3.

Apelgren, Britt Marie (2005) Research on or with teachers? Methodological issues in research within the field of foreign language didactics. I *Forskning om undervisning i främmande språk*. Rapport från workshop i Växjö 10-11 juni 2004. Växjö: Växjö university press.

Aurell, Justus. Dahlgren, Gösta, Kessman, Agneta & Rådegård, Christina. (2004) *Reflektion i rektorsutbildningen. Skolledares uppfattningar av fenomenet reflektion*. Rektorsutbildningens skriftserie. (Presenterat vid NFPFs (NERA) 33. konferens i Oslo 10-12 mars 2005)

Bak, Maren, Gunnarsson, Lars, Lassbo, Göran & Ljungvall, Bibbi (2004): 'Samtal pågår - Språkutveckling och skolresultat'. Rapport i utvärderingen av Storstadssatsningen i Göteborg. ISBN 91-85371-03-3. Göteborgs Stad/Göteborgs universitet.

Berglindeh,Ulla: " Den enda vägens ljusa strimma..." i: Universitet i samhället. Rapport från de första Jonsereidsseminarierna. GU 2005

Berhanu, Girma. Normality, Deviance, Identity, Cultural Tracking and School Achievement: The case of Ethiopian Jews in Israel. In *Scandinavian Journal of Educational Research*, vol. 49, no. 1, February 2005, pp 51-82

Berhanu, Girma. Indigenous conception of Intelligence, Ideal Child, and Ideal Parenting among Ethiopian Jews in Israel. In *Journal of Cognitive Education and Psychology*. Volume 5, Number 1, June, 2005.

Dragemark, Anne (2005). Självbedömning av engelsk hörförståelse i några europeiska yrkesinriktade klasser. I *Forskning om undervisning i främmande språk*. Rapport från workshop i Växjö 10-11 juni 2004. Växjö: Växjö university press.

Erickson, Gudrun (2005). English - Here and There and Everywhere: A Study of Competencies and Attitudes in Eight European Countries. In Granath, S., Miliander, J. & Wennö, E. (eds.), *The Power of Words. Studies in Honour of Moira Linnarud* (pp. 45-54). Karlstad: Karlstad University.

Foss Fridlitzius, Rita (Red.) Vuxenutbildning i omvandling. Arbetsrapport 1. Förändrade incitament i den svenska vuxenutbildningen. Januari 2005. IPD-rapport nr 2005:03

Hansen, M & Lander, R (2005): *Effekter i försök med timplanen på grundskolan*. Slutrapport till regeringens timplanedelegation. Arbetsrapport från institutionen för pedagogik och didaktik, Göteborgs universitet. Juni.

Hermansson Adler, Magnus. *Historieundervisningens byggstenar - grundläggande pedagogik och ämnesdidaktik*. Liber. 2004. 224 sid.

Hult, Anders, Olofsson, Agneta. & Rönnerman, Karin. (2005). Ten years later. Teachers' views of their profession. *Wingspam, E-volume (1)*, 1, 36-46.

Hult, A., Olofsson, A. & Rönnerman, K. (2005). Tio år senare – Lärares syn på yrket i en skola under förändring. I Länsförsäkringar *Läraryrollen i ett föränderligt samhälle* – en antologi om några forskningsprojekt som fått stöd från länsförsäkringsbolagens forskningsfond.

Kamperin, RoseMarie. Försök att påverka – Delrapport 1. En empirisk studie av ungdomars vilja och möjlighet att förändra: analys av tre påverkanssituationer i skolmiljö. IPD-rapport nr 2005:01

Kärrqvist, Christina & West, Eva (2005) *Problemlösning. Nationella utvärderingen av grundskolan 2003*. Skolverket, rapport nr 252.

Lander, R & Hansen, M (2005): *Studentopinionen om AUO-kurserna i lärarutbildningen i Göteborg*. Översikt 2001 - 2004. Rapport till Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning 2005:5, Göteborgs universitet.

Lander, Rolf (2005): *Studier, självförtroende och välbefinnande på läkarutbildningen i Göteborg*. Studentopinionen efter fjärde och elfte terminen i programmet. Arbetsrapport år 2005. Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet.

Lander, Rolf (2005): *Professional competition and cooperation frame health promotion in Swedish schools*; in Clift, Stephen & Bruun Jensen, Bjarne (eds, 2005): *The health promoting school: International advances in theory, evaluation and practice*. Köpenhamn: Danmarks Paedagogiska Universitetsforlag.

Lendahls Rosendahl, Birgit & Rönnerman, Karin (2005). Med fokus på handledning i skolors förändringsarbete. I *Pedagogisk forskning i Sverige*, 10, (1), 35-51.

Lindö, Rigmor (2005). *Den meningsfulla språkväven*. Om den gemensamma läsningens och textsamtalets möjligheter. Studentlitteratur, Lund.

Molander Beyer, Marianne (2005). Vad händer med de moderna språken? I *Forskning om undervisning i främmande språk*. Rapport från workshop i Växjö 10-11 juni 2004. Växjö: Växjö university press.

Ohlander, Sölve (2005). A Matter of Definition? On *Communism* in English Dictionaries. In Granath, S., Miliander, J. & Wennö, E. (eds.), *The Power of Words. Studies in Honour of Moira Linnarud* (pp. 145-158). Karlstad: Karlstad University.

Oscarson, M. & Apelgren, B M (2005). Nationella utvärderingen av grundskolan 2003: Engelska. Ämnesrapport till Rapport 251. Stockholm: Skolverket.

Oscarson, Mats, och Apelgren, Britt Marie (2005). "Tankar kring grundskolans utveckling: Engelska." I Skolverket. *Grundskolans ämnen i ljuset av Nationella utvärderingen 2003: Nuläge och framåtblickar*, s 81-93. Stockholm: Skolverket.

Oscarsson, Vilgot. Elevers syn på globala förhållanden och framtiden. Rapport från den nationella utvärderingen av grundskolan 2003 (NU03) – samhällsorienterande ämnen. IPD-rapport nr 2005:05

Reichenberg, Monica. "Det är därför vi aldrig läser i den boken." Gymnasieelevers tankar om läsning och tryckta texter. IPD-rapport nr 2005:06

Runesson, U. (2005). Beyond discourse and interaction. Variation: a critical aspect for teaching and learning mathematics. *Cambridge Journal of education* 35(1).

Runesson, U., & Mok, I. A. C (2005) The teaching of fractions: A comparative study of a Swedish and a Hong Kong Classroom. *Nordisk Matematikdidaktik*(10)2, 1-15

Svensson, Allan & Nielsen, Bo (2005). *Toppresultat - men ej antagen till högskolan. Studier av takeffekter hos gymnasiebetyg och högskoleprov*. IPD-rapport nr 2005:8.

Säljö, Roger (2005) *Lärande och kulturella redskap*. Norstedts akademiska förlag.

Vigmo, Sylvi (2005). Towards a deeper understanding of communicative interactions. A European case study. I *Forskning om undervisning i främmande språk*. Rapport från workshop i Växjö 10-11 juni 2004. Växjö: Växjö university press.